

שנוהגים בכמה קהלות חסידים להתאסף ולומר לכבוד חנוכה (ד), ואם פרנסתו בכך מותר (ה).

ד. בפורים, בביתו מותר להשתתף בכל הסעודות, ואדרבה מצוה לאסוף כל בני ביתו ומשפחתו (ו). ואם באים עוברים ושבים לנבות צדקה אפילו הם באים בכלי זמר יכניסם (ז).

ה. אך חוץ לביתו אסור לילך לשום סעודה כבשאר ימות השנה (ז).

(ד) דעיקר הטעם שאין לאבל להתפלל הלל לפני התיבה מפני שהקהל בשמחה ואין האבל בשמחה, וכי מהרי"ל סי' קכ"ח שאין להתפלל בשבת ויו"ט לפני התיבה מפני הניגונים שמשמחים, וכי שו"ת זרע אמת ח"ג סי' קס"ד שאין לאבל להתפלל בפרט ביו"ט דמגנין בשמחה ומשמח גם אחרים עיי"ש. ואיכ כ"ש בחנוכה דליכא כלל מצות שמחה בו, וליכא למימר להתיר באופן שאם לא יגן הו"ל אבילות בפרהסיא, כיון שחנוכה הוא יום חול ודאי יש לנהוג בו גם אבילות שבפרהסיא, וראה בדע"ק סי' שצ"א שאסור לאבל לשיר גם בפה עיי"ש והסכימו לזה מורי הוראות.

(ה) עפ"י פמ"ג א"א סי' תקנ"א סק"א ושו"ת מהר"ם שיק יו"ד סי' שס"ו.

(ו) ראה בנטעי גבריא פורים פרק ע' סי"ב, עפ"י סדר היום וא"ר סי' תרצ"ה סק"ד, ובסעודת פורים יקבץ כל אנשי ביתו וחבריו דאו השמחה יתירה עיי"ש.

(ז) עפ"י הרמ"א סי' שצ"א סי' שבתוך ביתו מותר להשתתף אפילו בסעודה עיי"ש, וא"צ להסתגר או לעזוב את הבית בשנת האבילות, ואין לו לחשוש כלל כי אין נועלין דלת מפני גבאי צדקה.

(ז) נטעי גבריא פורים פרק ע"ח סי"ג סי"ב, עפ"י שו"ע סי' שצ"א סי"ב.

ו. אבל מצוה לשמוח ולשתות יין בפורים (ה), ומובן בלי ליצנות והוללות (ט). אך בפורים משולש במוצאי שבת בחו"ל אין להתיר (י).

ז. אבל שרגילים בכל פורים להתאסף בתוך ביתו בכלי זמר ושיר, מותר גם בתוך שלשים להתאסף ולשיר כרגיל (י).

ח. אבל תוך ל' על שאר קרובים ואחר שלשים ותוך יב"ח על אב ואם, מותר לו לנגן בכלי שיר בפורים לשמח אחרים דהוי שמחת מצוה (יא), ודוקא כשהוא רק לשמחה של מצוה ולא להוללות.

הו) שו"ת זקן אהרן הנזכר לקמן באות י"א, דשמחת פורים נוהגת גם באכל דמצוה רמיא על אדם לשמוח בפורים עיי"ש, ולא דמי למשיכ המג"א סי' תרצ"ו סק"א שלא ישלח דברים העשויים לשמחה, דיכול לקיים המצוה לשלוח דברים שאינם של שמחה משאיכ בזה, אכן תוך שבעה יש לעיין אי מותר כיון שאבילות בצנעא נוהגת וצ"ע. ומי שנוהג תמיד לשתות בפורים יוכל להקל בזה.

טו) דזה אסור לכל אדם וכמו שנתבאר בנטעי גבריאֵל פורים פרק ע"ד ס"ג בשם המאירי ונמוקי יוסף עיי"ש, וכ"ש לאכל.

ט"ז) שכבר עבר שושן פורים.

י) נימוקי אורח סי' תרצ"ו סק"ג, דאין אבילות נוהג בפורים ואם ימנעו הכלי זמרים יהי כאבילות בפרהסיא בפורים שהוא מדברי קבלה כד"ת, ואבילות תוך יב"ח לכו"ע רק מדרבנן, לכן מותר לשמוע כלי זמר עיי"ש.

יא) שו"ת זקן אהרן סי' רי"ג, דאבילות שלושים וי"ב חדשים לאביו ולאמו לגבי פורים בטל, שחרי אבל חייב בכל מצות האמורות בתורה, וכן נראה מדרתניא במסכת שמחות על כל המתים אסור לילך לבית השמחה עד שלשים יום ועל אביו ועל אמו כל י"ב חדש אלא אם כן היתה לשם מצוה ע"כ, משמע שכל לשם מצוה שרי, והכא שסעודת פורים שמחת מצוה שרי, וכן פסק הראב"ד ז"ל גבי אביו ואמו ולשמחת מצוה עכ"ל וכן נראה דעת רוב הגאונים.

ואעפ"י שכתב שלנשואין שמותר ליכנס דוקא משיא יתום ויתומה שרי שא"א שלא יהיה שם הנשואין אבל משיא בנו ובתו לא, ונראה דהיכא שהשמחה נגמרת בלעדיו דאסור, היינו שמחה שאינה חובה לו ואינו מצווה עליה, אבל שמחת פורים ויו"ט מצווה עליו, ונראה מדבריו שאפ"י למצוה צריך ל', וזה האיש שעברו עליו כמה ל' פשיטא דשרי, ועוד שהרי פסקו כל הפוסקים שחייב במשלוח מנות מטעם אבל חייב וכו' ומה גם עתה לענין משתה ושמחה. וליכא למידק מדקאמר בגמרא שמחה מלמד שאסור בהספד דדוקא קתני, משום דהתם לגבי אבילות שבעה קאמר אבל לאבילות שלשים לא.

וא"ת נהי דחייב בקריאת המגלה משלוח ומתנות ולאבסומי היינו בינו לביתו ובביתו אבל בסעודת מריעות לא. הא ליתא דהא דמצוה לשתות אפ"י ישתכר כל היום מי יאמר לו מה תעשה ואי"כ יתורא דמשתה לא אצטריכא ליה למאן דדריש לאבסומי, ועוד כיון דכל שמחה של מצוה שריא אי"כ ה"ה הכא דכיון שמותר ליכנס בשמחה של מצוה כ"ש היכא שחייב גם הוא באותה שמחה, וכמו שדקדקו בתוספות לענין מי שמתה אשתו שמותר לעשות נשואין תוך זמן דמצוה קא עביד בשמחתן, אם כן שמחת פורים ושמחת הרגל מותר לשמוח בהם, גם כי יש שכר לפעולתו שהוא משמח אחרים, כההיא דתעניות פירקא דחסידי ר' ברוקא חוזאה הוה שכיח בשוקא הוה שכיח אליהו ז"ל גביה, א"ל איכא בהאי שוקא בר עלמא דאתי עד הנך מדאתי בני עלמא דאתי ומפרש דהוה בדיחי עציבי, ועוד מההיא דמגילה פ"ק ומי חרי קביה במפלתן של רשעים וכו' א"ר אלעזר הוא אינו שש אבל אחרים משיש דיקא נמי דכתיב ישיש ולא כתיב ישוב משמע דלשמח אחרים אינה כל כך מצוה לו, ועוד שזאת היא פרנסתו ומלאכתו, ואעפ"י שהעושה מלאכה בפורים במקום שנהגו שלא לעשות משמחין אותו לדעת השאלות מההוא דהוה זרע כיתנא ולטייה רב ולא צמח כיתניה וא"ל רב כהנא ולשמותיה מר' שמותי ש"מ בר שמתא הוא, היינו מלאכת עבודה שהיא טורח אבל עבודת שמחה לנגן וכן לבשל ולאפות לצורך פורים שרי עכ"ל, והובא בקיצור בשו"ת חיים שאל ח"א ס"י כ"א.

הנה מבואר מדבריו דמותר רק אחר שלשים, אך בעקרי הדי"ט אריח ס"י ל"ו אות כ"ג ופתי"ש ס"י תרצ"ו וכה"ח סקכ"ה העתיקו דבריו שגם אחר שבעה לשאר קרובים מותר, וכנראה הם כשיטת הבי"ח ודג"מ ונובי"ס ס"י ק' דאבילות לשאר קרובים דומה למשיא יתום ויתומה דהתירו לשמוח אחר שבעה והה"ד בזה.

מ. אסור לילך לראות כל מיני עניני שמחה שעושים בפורים וכ"ש בשושן פורים אפי' בביתו או בבית המדרש, וכ"ש שלא ישתתף בין המשחקים יב).

י. בל"ג בעומר מותר לאבל להשתתף בסעודה הנערכת לכבוד היום יג) גם בשירות ותשבחות יד), אך לא בשמיעת כלי זמר טו), אכן

וכיכ ספר טוב לכת על יו"ד סי' שצ"א ס"ג ודע"ת סי' שצ"א ס"א להתיר, כיון שהיא מלאכתו והוא גם יום שמחה שלו עיי"ש.

יב) מג"א סי' תרצ"ו סק"ו, דה"ה, חיי"א כלל קניה סל"ו, קשו"ע סי' קמ"א ס"ב, מ"ב סק"יב וכה"ח סק"ה. הנה הם דיברו באבל תוך שבעה אבל הדין נוהג כל יב"ה, שהרי מבואר בשו"ע סי' תרצ"ו סי' שאסור לשלוח מנות כל יב"ח מטעם שמחה, וכ"ש בזה. אכן ע"י בא"ר סי' תרצ"ו שמצדד להתיר אפילו בתוך השבעה דימי משתה ושמחה כתיב.

יג) שהרי מדינא מותר שאינו סעודה של שמחה רק ממנהג אסור וכמ"ש הרמ"א ס"ב, ובל"ג בעומר הבאתי לעיל בפרק ט"ז סי' בשם שו"ת ברוך השם, שהותר בו לאבל להשתתף בשמחת נישואין הואיל שהותר האבילות הגדולה דתלמידי ר"ע, פקע נמי גביה האבילות דיחיד עיי"ש, וכ"ש בניד שאינו אסור רק מטעם המנהג, ובפרט שמבואר באר"י הק' דעושים משתה ושמחה לכבוד היום, וכיכ בסידור יעב"ץ, דיו"ט מדבריהם הוא עיי"ש.

יד) שהרי מבואר בד"מ סי' תצ"ג סק"א ורמ"א שם ס"ב, מג"א סק"ג בשם כתבי האר"י, ובמשנת חסידים חודש אייר, שמצוה לשמוח בו בשמחת רשבי, וכיכ החיד"א, במורה באצבע אות רכ"ג, חיי"א כלל קל"א סי"א וערוה"ש סי' תצ"ג ס"ה, והאריך בזה בשד"ח מערכת ארץ ישראל אות ו עיי"ש.

טו) בשו"ת מנח"א ח"ד סי' ס' שבארץ הקודש ובפרט במירון עושים סעודות וריקודים וכלי זמר ביום ההוא כמנהג מכמה מאות שנים, והנה ג"כ